

ASIA

Talvivaaran kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvan lupamääräysten 7, 8 ja 9 muuttaminen, Sotkamo

LUVAN HAKIJA

Talvivaara Sotkamo Oy
Talvivaarantie 66
88120 TUHKAKYLÄ

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
TOIMINTA JA SEN SIJAINTI	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	3
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT	3
HAETTU MUUTOS	4
LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY	6
Lupahakemuksen täydennykset.....	6
Lupahakemuksesta tiedottaminen.....	6
Lausunnot.....	6
Muistutukset ja mielipiteet	7
Hakijan kuuleminen ja vastine.....	8
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU.....	9
YMPÄRISTÖLUPARATKAISU.....	9
RATKAISUN PERUSTELUT	10
VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN.....	12
LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN.....	13
Päätöksen voimassaolo	13
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	13
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	14
YMPÄRISTÖNSUOJELULAKI 55 § 1 MOMENTTI, 58 § 1 MOMENTTI 4) KOHTA.....	14
KÄSITTELYMAKSU	14
Ratkaisu.....	14
Perustelut	14
Oikeusohje.....	14
MUUTOKSENHAKU	15

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Talvivaara Sotkamo Oy on 9.7.2010 jättänyt Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon hakemuksen Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston 29.3.2007 myöntämän ja Vaasan hallinto-oikeuden 15.2.2008 osittain muuttaman Talvivaaran kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvan nro 33/07/1 lupamääräysten 7, 8 ja 9 muuttamista koskevan hakemuksen. Näitä lupamääräyksiä esitetään muutettavaksi niin, että ne mahdollistavat metallien talteenottolaitoksen loppuneutralointiyksikössä käsiteltyjen jätevesien johtamisen kipsisakka-altaan ohi suoraan jälkikäsitteily-yksiköihin.

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Talvivaaran kaivosalue sijaitsee Sotkamon ja Kajaanin kuntien alueella, noin 23 km Sotkamon keskustasta lounaaseen. Kolmisoppi-nimisen järven eteläpuolelle ja sen ympärille sijoittuvan suunnitellun kaivospiirin pinta-ala on noin 60 km².

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain 58 §:n 1 momentin mukaisesti luvan myöntäneen viranomaisen on luvan haltijan hakemuksesta muutettava lupaa momentin 1) – 5) kohdissa mainittujen edellytysten täytyessä.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain 32 §:n mukaisesti toiminnan muuttamista koskevan lupa-asian ratkaisee viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu ratkaista vastaavaa uutta toimintaa koskeva hakemus.

Ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 kohdan ja sen alakohtien a) ja b) mukaisesti aluehallintovirasto ratkaisee kaivostoimintaa ja malmin rikastamoa koskevan ympäristölupa-asian.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on 29.3.2007 myöntänyt Talvivaara Projekti Oy:lle (nykyisin Talvivaara Sotkamo Oy) Talvivaaran kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvan nro 33/07/1. Vaasan hallinto-oikeus on osittain, mm. lupamääräyksen 8 osalta, muuttanut ympäristölupaviraston päätöstä 15.2.2008 antamallaan päätöksellä nro 08/0039/1. Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 24.11.2008 (taltionumero 2953) hylännyt Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä tehdyt valitukset.

Ympäristölupavirasto on päätöksellään nro 17/08/1 myöntänyt Talvivaaran kaivoksen polttonesteiden jakeluasemia koskevan, päätöksellään nro 51/08/1 ilmakaasutehdasta koskevan ja päätöksellään nro 63/08/1 kattilalaitoksia koskevan ympäristöluvan. Viimeksi mainitulla päätöksellä on lisäksi muutettu Talvivaaran kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupaa nro 33/07/1 höyrykattilassa käytettävän polttoaineen osalta. Lisäksi ympäristölupavirasto on päätöksellään nro 33/09/1 hylännyt hakemuksen vakuuksia koskevan lupamääräyksen 101 muuttamisesta. Vaasan hallinto-oikeus on hyväksynyt asiassa tehdyn valituksen päätöksellään 09/0428/1 ja muuttanut kyseistä määräystä. Korkein hallinto-oikeus on pysyttänyt Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen päätöksellään KHO:2010:80 (taltionumero 3907).

HAETTU MUUTOS

Talvivaaran kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvan nro 33/07/1 lupamääräykset 7, 8 ja 9 kuuluvat seuraavasti:

Lupamääräys 7

Metallitehtaan prosessivedet on palautettava liuoskiertoon tai johdettava loppusaostuksen mukana kipsisakka-altaalle. Altaasta poistettava vesi on johdettava Kortelammen ja Kärsälammen jätevesien jälkikäsittely-yksiköihin siten, että yhdelle käsittely-yksikölle johdettavan veden määrän on oltava vähintään 40 % johdettavasta kokonaisjätevesimäärästä. Jälkikäsittely-yksiköt on tehtävä hakemuksen liitteen 5 kuvien 14 ja 15 osoittamalla tavalla.

Pintavalutuskentillä ja kosteikoilla olevat ojat on tukittava ennen vesiensuojelurakenteiden käyttöönottoa Kainuun ympäristökeskuksen kanssa sovitulla tavalla. Tarkkailussa havaitut mahdolliset oikovirtaukset on estettävä padotuksin tai muilla toimenpiteillä ja penkereiden vuodot on tukittava.

Lupamääräys 8 (Vaasan hallinto-oikeuden päätös nro 08/0039/1, 15.2.2008)

Kipsisakka-altaan ylivuotovedet on käsiteltävä siten, että jälkikäsittely-yksiköihin johdettavan jäteveden pH-arvo on 6 - 9,5 ja nikkelpitoisuus alle 0,5 mg/l, kuparipitoisuus alle 0,5 mg/l ja sinkkipitoisuus alle 1,5 mg/l ja kiintoainepitoisuus alle 10 mg/l laskettuna 30 johtamisvuorokauden virtaamapainotteisena liukuvana keskiarvona. Kiintoaineen raja-arvo on tavoitteellinen jälkikäsittely-yksiköihin johdettavalle jätevedelle. Jälkikäsittely-yksiköistä vesistöön johdettavan kiintoaineen hehkusjäännöksen pitoisuuden on oltava alle 10 mg/l johtamisvuorokausien neljännesvuosikeskiarvona laskettuna.

Yksittäisen näytteen nikkeli- tai kuparipitoisuus ei saa olla yli 1,0 mg/l eikä sinkkipitoisuus yli 2,0 mg/l.

Lupamääräys 9

Kuhunkin purkusuuntaan johdettavan jäteveden virtaama saa olla enintään 7 % Kalliojoen alaosan sen hetkisestä virtaamasta. Vuodessa kipsisakka-altaalta vesistöön johdettavan veden kokonaismäärä saa olla enintään 1,3 Mm³.

Virtaaman luotettavan seuraamisen mahdollistamiseksi luvan saajan on määritettävä Kalliojoen purkautumiskäyrä ja rakennettava jokeen, Korentojoen yhtymäkohdasta alavirtaan, virtaaman määrittämiseksi tarpeellinen vedenkorkeuden mittauspiste tarpeellisiin laiteasennuksineen.

Talvivaara Sotkamo Oy (yhtiö) hakee muutosta em. lupamääräyksiin siten, että puhdistettu prosessivesi voidaan johtaa loppuneutraloinnin jälkeen kipsisakka-altaan ohi suoraan jälkikäsittely-yksiköihin.

Kuvaus toiminnasta

Metallien talteenottolaitoksella loppuneutraloinnissa prosessiliuos puhdistetaan metalleista käytettäväksi uudelleen liuotusprosessissa tai johdettavaksi jälkikäsittelyn kautta ulos tehdasalueelta. Liuos syötetään loppuneutralointiin raudansaostusvaiheen jälkeen. Liuoksessa olevat metallit (Fe, Mn, Mg sekä mahdolliset Cu-, Zn- ja Ni-jäämät) saostetaan kolmessa sarjaan kytketyssä reaktorissa käyttäen voimakkaasti emäksistä kalsiumhydroksidia.

Loppuneutraloinnissa ensimmäisessä reaktorissa liuoksen pH nostetaan selvästi yli edellä mainittujen metallien saostumisalueen. Näin varmistetaan metallien tehokas saostuminen ja saavutetaan alhaiset metallipitoisuudet. Kahdessa jälkimmäisessä reaktio-

rissa liuoksen pH alennetaan prosessiliuoksen avulla oikealle tasolle, jotta liuosta voidaan johtaa ympäristö- ja vesitalousluvan lupamääräysten mukaisesti jälkikäsittelyalueelle. Prosessiliuoksen pH-arvoa tarkkaillaan jokaisen saostusreaktorin jälkeen. Metallihydroksidien saostuminen pH:n noustessa tapahtuu seuraavassa järjestyksessä: Cu, Fe, Zn, Ni, Co, Mn ja Mg.

Reaktoreissa muodostuva metalleja sisältävä sakka (liete) pumpataan reaktoreiden jälkeisestä pumppusäiliöstä sakeuttimeen. Tähän virtaukseen lisätään flokkulanttia, joka parantaa kiintoaineen ja nesteen erottumista. Sakeuttimen alitteesta osa palautetaan ensimmäiseen saostusreaktoriin, jossa saostunut hydroksidisakka toimii ytimenä. Sakeuttimen ylite pumpataan joko raffinaattisäiliöön kierrätettäväksi bioliuotukseen tai kipsisakka-altaaseen tai jälkikäsittelyalueelle. Sakeuttimen alitekierrosta syötetään lietettä kipsisakka-altaalle lietteen kiintoainepitoisuuden mukaan. Loppuneutraloinnin hönkäkaasut käsitellään yhdessä esineutralointihöngkien kanssa vaaka ejektoriventuripesurein ennen ulkoilman johtamista.

Tuotantoprosessista poistettava loppuneutraloinnissa puhdistettu prosessivesi johdetaan sakeuttimen ylitepumppaamosta putkea ja putkisiltaa pitkin kipsisakka-altaan viressä olevaan jakotukkiin, missä vedet jaetaan siten, että yhdelle käsittely-yksikölle johdettavan veden määrää on vähintään 40 % johdettavasta kokonaisvesimäärästä. Jakotukin kohdalla prosessivesi virtaa luontaisesti kohti eteläistä jälkikäsittelyaluetta. Pohjoiselle jälkikäsittely-yksikölle vedet joudutaan pumppaamaan.

Loppuneutraloinnista ympäristöön ts. jälkikäsittely-yksiköille johdettavasta vedestä otetaan näytteet kolme kertaa vuorokaudessa eli kerran jokaisen työvuoron aikana. Näytteenottopaikka sijaitsee tehdasalueella sakeuttimen ylitepumppaamossa heti kiintoaineen erotuksen jälkeen. Hakijayhtiön tiedossa ei ole sellaista mittalaitetta, joka mahdollistaisi ympäristöön johdettavan veden kiintoainepitoisuuden jatkuvatoimisen mittaamisen.

Loppuneutraloinnista jälkikäsittely-yksiköihin johdettavan veden virtaaman keskiarvo on vuonna 2010 ollut 266 m³/h (133 m³/h pohjoiselle vedenkäsittely-yksikölle ja saman verran eteläiselle vedenkäsittely-yksikölle). Maksimivirtaama on ollut 624 m³/h (17.4.2010). Maksimivirtaama on sidottu ympäristö- ja vesitalousluvan lupamääräykseen 9, jonka mukaan virtaama saa olla enintään 7 % Kalliojoen alaosan sen hetkisestä virtaamasta. Yhtiöllä on kyseisessä kohdassa Kalliojokea jatkuvatoiminen virtaamamittari.

Kipsisakka-altaasta ei johdeta vesiä ympäristöön. Sakan mukana kertyvä ylimääräinen vesi pumpataan takaisin prosessivesikiertoon. Sakka pidetään sen verran kosteana, että sakka ei pölise kuivina vuodenaikoina.

Loppuneutraloinnissa käsiteltyä vesiä on käytännössä jo johdettu hakemuksen mukaisesti kipsisakka-altaan ohi suoraan jälkikäsittely-yksiköihin.

Muutoshakemuksen perustelut

Talvivaara Sotkamo Oy on hakemuksessaan esittänyt, ettei se halua johtaa metallien talteenottolaitoksella puhdistettuja prosessivesiä kipsisakka-altaan kautta jälkikäsittely-yksiköille, koska puhdistettuun prosessiveteen voi kipsisakka-altaassa kontaminoitua aineita, jotka saattaisivat edellyttää veden uudelleen puhdistamista. Yhtiö korostaa, että metallien talteenottolaitoksella on erillinen laitosyksikkö (loppuneutralointi), jossa puhdistetaan prosessivettä ja kyseinen laitos on suunniteltu tätä toimenpidettä varten. Puhdistettu jätevesi täyttää loppuneutraloinnin jälkeen jo ennen jälkikäsittely-yksiköihin johtamista lupamääräyksen 8 laatuvaatimukset.

Vastineessa hakemuksesta esitettyihin lausuntoihin yhtiö on lisäksi perustellut hakemusta seuraavasti:

Alkuperäisessä ympäristölupahakemuksessa lähtökohtana oli, että prosessin ylijäämävedet käsiteltäisiin metallien talteenottolaitoksen viimeisessä prosessivaiheessa (loppuneutralointi) ja ne johdettaisiin kipsisakka-altaan kautta jälkikäsitely-yksiköihin ja edelleen luontoon. Kipsialtaaseen on mahdollisuus varastoida myös kaivoksen tyhjennysvesiä. Tuotannon ylösajossa, etenkin murskauksessa, olleiden teknisten vaikeuksien vuoksi kipsialtaassa olleita kaivosvesiä ei saatu tyhjennettyä altaasta ennen tehtaan käynnistymistä ja altaan käyttöönottoa lopulliseen tarkoitukseen. Kaivoksen pohjavesissä luontaiset metallistasot ja happamuus ylittävät lupapäätöksen raja-arvot jonkin verran. Sen vuoksi yhtiö haluaa johtaa tehtaan ylijäämävedet kipsialtaan ohi suoraan jälkikäsitelyyn. Tällöin voidaan varmistua siitä, että lupaehdot täyttyvät. Tällä muutoksella ei käytännössä ole vaikutusta poisjohdettavien vesien laatuun verrattuna alkuperäiseen johtamistapaan.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakija on 30.9.2010 täydentänyt hakemusta loppuneutraloinnin prosessikuvauksella, loppuneutraloinnista johdettavan veden virtaama- ja laatu-tiedoilla, kipsisakka-altaan käyttöä koskevilla tiedoilla sekä ympäristöön johdettavan veden näytteenottoa ja analysointia koskevilla tiedoilla. Hakija on myös 14.2.2011 toimitetun vastineen yhteydessä tarkentanut hakemusta mm. jätevesien käsittelyä ja sen tehostamista koskevilla tiedoilla.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen johdosta on pyydetty lausunto Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) sekä Sotkamon kunnan ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

1. Kainuun ELY-keskus

Hakemuksen liitteenä olevat jäteveden tutkimustulokset eivät vastaa hakemuksen mukaisen vesienkäsittelyn tuloksena syntyvää jätevettä. Hakemuksessa esitetyt jäteveden koostumukset edustavat sellaista prosessia, jossa loppusaostus on suoritettu pääosin rikkivedyn poistossa syntyneellä liuoksella, joka on sisältänyt natriumhydroksidin lisäksi mm. natriumvetysulfidia ja natriumsulfidia. Tutkimustodistusten mukaista jätevettä on vuoden 2010 aikana laskettu vesistöihin, joissa sillä on havaittu olevan pH:ta laskeva ominaisuus. Toiminnan harjoittajan kanssa on sovittu, että jätevesiä ei toistaiseksi johdeta vesistöön. Toiminnanharjoittaja on esittänyt 16.11.2010 alustavan arvion jäteveden pH:ta laskevan ominaisuuden aiheuttajasta sekä on 10.12.2010 esittänyt Kainuun ELY-keskukselle yleispiirteisen suunnitelman jätevesien käsittelystä ennen vesistöön johtamista.

ELY-keskus katsoo, että hakemuksessa esitetyt tiedot eivät ole riittäviä hakemuksessa kuvatun mukaisesta prosessista johdettavien jätevesien aiheuttamien vesistövaikutusten arvioimiseksi. Hakemusta tulisi täydentää tiedoilla, joista ilmenee tiedot haetun mukaisen prosessoinnin seurauksena syntyvän jäteveden kemiallisesta koostumuksesta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää happamuuteen mahdollisesti vaikuttavien yhdisteiden ja alkuaineiden määriin ja esiintymismuotoihin jätevesissä ja niiden käyttäytymiseen jälkikäsitely-yksiköissä ja vesistöissä. Tällaisia aineita ovat mm. tiosulfaattit, sulfaattit, rauta ja mangaani. Hakemuksen johdosta tehtävässä päätöksessä tulisi voida antaa raja-arvot nykyisessä ympäristöluvassa määrättyjen raja-arvojen lisäksi ainakin sulfaatile, raudalle

ja mangaanille jätevesissä niin, että jätevesien haitalliset vesistövaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Hakemukseen tulisi liittää myös esitys tarkennetusta tarkkailuohjelmasta niin, että laitoksen jätevesien tarkkailu ja vesistötarkkailu saadaan paremmin vastaamaan laitoksen havaittuja ja tulevia ympäristövaikutuksia. Lupapäätöksessä tulee antaa tarpeelliset määräykset laitoksen tarkkailun suorittamisesta.

2. Sotkamon kunnan ympäristö- ja tekninen lautakunta

Loppuneutraloinnista jälkikäsitteily-yksiköille johdettavassa vedessä on ollut korkeita sulfaatti-, rauta- ja mangaanipitoisuuksia. Ympäristöluvassa ei ole asetettu raja-arvoja näiden aineiden pitoisuuksille. Lupapäätöksessä tulisikin antaa raja-arvot sulfaatti-, rauta- ja mangaanipitoisuuksille jo olevien raja-arvojen lisäksi. Tarkkailuun tulisi ottaa mukaan myös uraanipitoisuus. Tarkkailutuloslomakkeissa tulisi todeta mm., lupaehtojen täyttyminen, luparajojen ylittyminen sekä muut havaitut poikkeamat. Asiaa ratkaistaessa tulisi lisäksi ottaa huomioon se, että pohjoisen jälkikäsitteily-yksikön jälkeen olevissa vesistöissä Salmisessa ja Kalliojärvässä on pH laskenut ajoittain alhaiseksi.

3. Kajaanin kaupungin ympäristöteknisen lautakunnan lupajaosto

Tutkimustulosten mukaan jälkikäsitteily-yksikköön johdettavan veden happamuudessa ja muussa ladussa on ollut vaihteluja. Varsinkin sulfaatti-, rauta- ja mangaanipitoisuudet ovat olleet suuria. Riski jälkikäsitteily-yksikön ylikuormittumiseen ja haitta-aineiden vapautumiseen jälkikäsitteilykentistä kasvaa, kun prosessivedet johdetaan suoraan jälkikäsitteily-yksikköön.

Koska yhtiö ei halua johtaa prosessivesiä kipsisakka-altaan kautta mahdollisen kontaminaation vuoksi, yhtiön on muilla toimenpiteillä varmistettava, ettei ympäristöön pääse poikkeuksellisia vesiä häiriötilanteissakaan. Jätevesien sisäisen kierron tehostaminen ja ympäristöön johdettavien jätevesien määrän vähentäminen ovat ensisijaisia keinoja jätevesikuormituksen vähentämiseksi. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa alapuolisten vesien happamoitumista

Nykytilanteessa pääosa uraanista sitoutuu kipsisakka-altaaseen ja jälkikäsitteily-yksiköiden humusmateriaaliin. Jos prosessivesiä ei voida johtaa kipsisakka-altaan kautta, tulee prosessivesissä olevan uraanin ja muiden haitta-aineiden sitoutuminen pois prosessista varmistaa ennen vesien johtamista jälkikäsitteily-yksiköihin.

Muistutukset ja mielipiteet

4. AA

Muistuttajan mukaan lupamääräykseen 7 muutoksella voi olla laaja vaikutus kaivoksen alapuolisten vesistöjen rannalla asuviin ihmisiin, kalastukseen ja virkistyskäyttöön. Tämän vuoksi hakemus on kuulutettava, jotta mahdollisimman monella on tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta.

Muistutuksessa vastustetaan luvan myöntämistä muutokselle. Mikäli lupa myönnetään, lupaviranomaisen on määriteltävä täsmällisesti kummallekin käsitteily-yksikölle tuleva osuus johdettavasta kokonaisvesimäärästä. Kaivos tulee velvoittaa suunnittelemaan käsittelynsä uudelleen alusta alkaen, ellei veden uudelleen puhdistus ole jostain syystä mahdollista. Yhtiö on myös velvoitettava korjaamaan Kivijärven veden tila ”hyvälle tasolle”, millä se oli ennen kaivosta. Lisäksi pyydetään, että aluehallintoviranomainen selvittää poistovesien tilan ja tilaan johtaneet tapahtumat.

Perusteluina todetaan mm., että Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään pyrkinyt minimoimaan kaivospiirin ulkopuolelle pääsevän veden mukana kulkeutuvien metallien ja

muiden kemikaalien määrän edellyttäessään kaivokselta veden kierrättämistä takaisin prosessiin. Ulkopuolelle on päästettävä mahdollisimman vähän ja puhdasta vettä. Yksikään veden puhdistus ennen alapuolisiin vesistöihin johtamista ei ole turha toimenpide. Yhtiön mukaan prosessiveteen ”voi” kipsisakka-altaassa kontaminoitua sopimattomia aineita, jos vedet johdetaan loppuneutraloinnista kipsisakka-altaaseen. Perustelut ovat tältä osin kovin niukat.

Poistovettä tulisi enenevässä määrin alapuolisiin vesistöihin, mikäli muutos hyväksytään. Hakemuksessa ei kerrota muutoksen vesistövaikutuksista. Ainakaan Vuoksen vesistö ei pysty poistoreitin mataluuden sekä Ylä-Lumijärven ja Kivijärven pienuuden takia ottamaan vastaan yhtään enempää poistovesiä kuin mitä nykyisessä luvassa on todettu. Kivijärven syvät osat muhivat kaivoksen metalleja ja myrkyjä, mutta niistä ei ole otettu riittävän laajalti ja useasti näytteitä. Kivijärven itäpäässä satunnaisesti otetut näytteet antavat kuitenkin selvät ja huolestuttavat indikaatiot siitä, että kylmissä vesikerroksissa on poikkeuksellisen runsaasti metalleja ja myrkyjä (mahdollisesti viime talven patonnettomuuden jäljiltä). Paikkakunnalla puhutaan myös kalakuolemista.

Muistuttaja on myös teettänyt vesianalyysin Kivijärvestä kesäpaikkansa edustalta. Tulosten mukaan pH on alhainen (5,1) ja sulfaattipitoisuus korkea (1008 mg/l).

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakija on 14.2.2011 toimittanut vastineen lausuntoihin ja muistutukseen.

1.-3. Vastine Kainuun ELY-keskuksen sekä Sotkamon kunnan ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisten lausuntoihin

Kesällä ja syksyllä 2010 havaittiin Salmisessa ja Kalliojärvestä pH:n laskua, joka selvitysten perusteella aiheutuu todennäköisesti siitä, että ylijäämävesissä on rikkiyhdisteitä, jotka reagoivat viiveellä ja aiheuttavat pH:n laskun vesistöissä, vaikka vesi olisi prosessin jälkeen emäksistä. Yhtiö on vuoden 2010 aikana lisännyt hönkäkaasujen pesukapasiteettia huomattavasti suunnitellusta. Tästä on aiheutunut tilanne, jossa hönkäkaasujen pesuliuoksia on jouduttu johtamaan loppuneutralointiprosessiin. Hajukaasut pestään lipeäpesureilla, joissa lipeä reagoi rikkivedyn kanssa ja syntyvä natriumvetysulfidi johdetaan tehtaan saostusprosesseihin hyötykäytettäväksi. Natriumvetysulfidi on emäs, jota on käytetty myös loppuneutraloinnissa korvaamaan poltettua kalkkia. Pesuliuokset sisältävät huomattavan määrän sulfaatteja ja sulfideja. Tämän on johtanut siihen, että käsitellyissä vesissä on ollut sulfideja, jotka myöhemmin hapettuessaan sulfaateiksi laskevat pH:ta. Selvityksen perusteella on havaittu myös sulfaattipitoisuuden lisääntymistä hönkäkaasujen pesuissa muodostuvan liuoksen johtamisesta loppuneutralointiprosessiin.

Yhtiö on sopinut Kainuun ELY-keskuksen kanssa, että happamoitumista aiheuttava ongelma poistetaan vähentämällä loppuneutralointiin päätyvää pesuliuosmäärää ja muuttamalla ylijäämävesien jälkikäsitteilyä. Prosessimuutokset hönkäpesureiden pesuliuosten johtamiseksi muualle prosessiin ja sulfaatti- ja sulfidipitoisuuden vähentämiseksi loppuneutraloinnin tuoteluoksesta ovat käynnissä. Niiden arvioitu valmistumisaika on 31.3.2011. Sulfaatti-, rauta ja mangaanipitoisuuksien pienentäminen edellyttäisi lisäksi muutoksen loppuneutralointiprosessin olosuhteisiin (alkalointikemikaalien määrän kasvu, jolloin liuoksen pH nousee). Lupaehdoissa on liuoksen happamuuden raja-arvona tällä hetkellä pH 9,5. Raudan ja mangaanin tehokas poisto edellyttäisi, että pH voidaan nostaa tasolle 10–10,5 ja tähän yhtiö pyytää lupaviranomaiselta hyväksyntää.

Jälkikäsitteilyalueille tehdyistä muutoksista tärkeimmät ovat viipymän lisääminen ja mahdollisuus annostella sammutettua kalkkia jälkikäsitteilyalueen puolivälissä. Muutokset on saatu käyttökuntoon viikolla 6. Näin voidaan varmistaa aiempaa paremmin, että jälkikäsitteilyalueelta poisjohdettava vesi ei aiheuta happamoittavaa vaikutusta alapuolisessa vesistöissä.

Loppuneutraloinnista ympäristöön (jälkikäsittely-yksiköihin) johdettavan veden pitoisuudet ovat vaihdelleet yhtiön omana seurannan mukaan seuraavasti: Fe 5–20 mg/l, Mn 30–100 mg/l. Yhtiön käsityksen mukaan näiden metallien osalta ei ole tarvetta asettaa erillisiä lupaehtoja, koska niitä ei ole aiempaankaan lupapäätökseen sisällytetty. Poistotehoa voidaan parantaa, jos pH:n nosto loppuneutraloinnissa katsotaan mahdolliseksi. Sulfaatin osalta käyttökelpoista poistomenetelmää ei ole mahdollista toteuttaa ilman pitkäkestoisia lisäselvityksiä. Yhtiön näkemys on, että nyt tehtävät muutokset ovat riittäviä estämään ylijäämävesien happamoittavan vaikutuksen. Niiden tehoa tullaan kuitenkin seuraamaan ja asia voidaan tarvittaessa ottaa uudelleen käsiteltäväksi seuraavassa ympäristöluvan päivityksessä. Tällä kokonaisuudella ei kuitenkaan ole yhteyttä nyt käsiteltävään muutoshakemukseen vesien johtamistavassa. Uraanipitoisuutta seurataan säännöllisesti uraanin talteenottohankkeeseen liittyen. Uraanipitoisuuksissa ei ole havaittu muutoksia eikä raja-arvon asettamiselle ole perustetta.

Prosessijäteveden laatua analysoidaan kolme kertaa vuorokaudessa. Esitys suljetusta kierrosta laaditaan ympäristö- ja vesitalousluvan päivitykseen.

4. Vastine AA:n muistutukseen

Jälkikäsittely-yksiköille johdettavan veden jakoperusteet (yhdelle käsittely-yksikölle johdettavan veden määrän on oltava vähintään 40 % johdettavasta kokonaisjätevesimäärästä) ei perustu yhtiön omaan esitykseen. Se on lupaviranomaisen antama määräys, jota toiminnanharjoittajan on noudatettava. Lupaviranomainen on päätöksessään ratkaissut mihin suuntaan ja minkä verran yhtiö saa johtaa prosessivesiä.

Muistuttajan vaatimus suunnitella vesien käsittely uudelleen alusta alkaen on perusteton. Nykyisellä vesienpuhdistusjärjestelmällä alitetaan luvassa määrätty raja-arvot. Tiedottamiseen liittyen poikkeustilanteista on laadittu selvitykset valvontaviranomaiselle. Vesitaseen laatiminen liittyy luvan päivitykseen ja yhtiö jättää lupamääräyksiensä tarkistamishakemuksen 31.3.2011 mennessä. Happamuuden alenemiseen ja sulfaattipitoisuuden kohoamiseen liittyvien toimenpiteiden osalta yhtiö viittaa vastineeseensa Kainuun ELY-keskuksen sekä Sotkamon kunnan ja Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisten lausuntoihin.

Yhtiö toteuttaa vesistöseurantaa hyväksytyin tarkkailusuunnitelmapäätöksen mukaisesti. Yhtiö on myös tiedustellut kalakuolemista, mutta ei ole saanut konkreettista näyttöä siitä, että näin on tapahtunut yhtiön toiminnan seurauksena eikä ole myöskään saanut kuolleita kaloja, joita olisi voitu lähettää tutkittavaksi. Talvivaaran alueella ei ole tapahtunut patomurtumaa vaan vuoto on tapahtunut padon pohjalle asennettuun muoviin tulleen kahden reiän kautta. Päästön jälkeen ympäristövaikutuksia on seurattu ja analysoitu päivittäin ja tulokset on raportoitu lupapäätöksen edellyttämällä tavalla valvontaviranomaiselle.

A L U E H A L L I N T O V I R A S T O N R A T K A I S U

YMPÄRISTÖLUPARATKAISU

Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen siltä osin kuin se koskee yhtiön vastineessa pyydettyä mahdollisuutta nostaa jälkikäsittely-yksiköihin johdettavan veden pH:lle asetettua raja-arvoa tasolle 10–10,5 raudan ja mangaanin poistamiseksi.

Aluehallintovirasto muuttaa Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston 29.3.2007 myöntämässä Talvivaaran kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvassa nro 33/07/1 asetettuja ja Vaasan hallinto-oikeuden 15.2.2008 antamalla päätöksellä nro 08/0039/1 osittain muu-

tettuja lupamääräyksiä 7, 8 ja 9. Määräykset kuuluvat muutettuina seuraavasti (*muutokset kursivoitu*):

7. Metallitehtaan prosessivedet on palautettava liuoskiertoon tai johdettava *joko* loppusaostuksen mukana kipsisakka-altaalle *tai loppuneutraloinnista suoraan jälkikäsitteily-yksiköihin*. Altaasta *tai loppuneutraloinnista* poistettava vesi on johdettava Kortelammen ja Kärsälammen jätevesien jälkikäsitteily-yksiköihin siten, että yhdelle käsitteily-yksikölle johdettavan veden määrän on oltava vähintään 40 % johdettavasta kokonaisjätevesimäärästä. Jälkikäsitteily-yksiköt on tehtävä hakemuksen liitteen 5 kuvien 14 ja 15 osoittamalla tavalla.

Pintavalutus kentillä ja kosteikoilla olevat ojat on tukittava ennen vesiensuojelurakenteiden käyttöönottoa Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa sovitulla tavalla. Tarkkailussa havaitut mahdolliset oikovirtaukset on estettävä padotuksin tai muilla toimenpiteillä ja penkereiden vuodot on tukittava.

8. Kipsisakka-altaan ylivuotovedet ja *loppuneutraloinnista suoraan jälkikäsitteily-yksiköihin johdettavat* vedet on käsiteltävä siten, että jälkikäsitteily-yksiköihin johdettavan jäteveden pH-arvo on 6 - 9,5 ja nikkelpitoisuus alle 0,5 mg/l, kuparipitoisuus alle 0,5 mg/l ja sinkkipitoisuus alle 1,5 mg/l ja kiintoainepitoisuus alle 10 mg/l laskettuna 30 johtamisvuorokauden virtaamapainotteisena liukuvana keskiarvona. Kiintoaineen raja-arvo on tavoitteellinen jälkikäsitteily-yksiköihin johdettavalle jätevedelle. Jälkikäsitteily-yksiköistä vesistöön johdettavan kiintoaineen hehkusjäännöksen pitoisuuden on oltava alle 10 mg/l johtamisvuorokausien neljännesvuosikeskiarvona laskettuna.

Yksittäisen näytteen nikkeli- tai kuparipitoisuus ei saa olla yli 1,0 mg/l eikä sinkkipitoisuus yli 2,0 mg/l.

9. Kuhunkin purkusuuntaan johdettavan jäteveden virtaama saa olla enintään 7 % Kalliojoen alaosan sen hetkisestä virtaamasta. Vuodessa kipsisakka-altaalta *ja loppuneutraloinnista* vesistöön johdettavan veden kokonaismäärä saa olla enintään 1,3 Mm³.

Virtaaman luotettavan seuraamisen mahdollistamiseksi luvan saajan on määritettävä Kalliojoen purkautumiskäyrä ja rakennettava jokeen, Korentojoen yhtymäkohdasta alavirtaan, virtaaman määrittämiseksi tarpeellinen vedenkorkeuden mittauspiste tarpeellisine laiteasennuksineen.

RATKAISUN PERUSTELUT

Talvivaaran kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupaa myönnettäessä on lähtökohtana ollut se, että metallien talteenotto-prosessin ylijäämävedet käsitellään lupahakemuksen mukaisesti talteenottolaitoksella loppuneutralointiprosessissa ja että käsitellyt vedet johdetaan kipsisakka-altaan kautta jälkikäsitteily-yksiköihin ja edelleen vesistöön. Kipsialtaaseen oli myös tarkoitus varastoida kaivoksen tyhjennysvesiä. Ts. kipsisakka-altaan tarkoituksena on ollut toimia jätevesien käsitteily-yksikkönä, vaikkakaan sen tehokkuudesta ja toimivuudesta ei ollut täyttä varmuutta. Hakemuksessa esitettyjen syiden vuoksi kipsisakka-allasta ei kuitenkaan ole voitu käyttää käsitteily-yksikkönä alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Loppuneutraloinnissa käsiteltyihin vesiin voi kipsisakka-altaassa myös kontaminoitua ympäristölle haitallisia aineita, jolloin vesien johtaminen kipsisakka-altaan kautta ei ole tarkoituksenmukaista. Olosuhteissa voidaan katsoa tapahtuneen ympäristönsuojelulain 58 §:n 1 momentin 4) kohdan tarkoittama olennainen muutos, jolloin ympäristö- ja vesitalousluvan lupamääräyksiä voidaan muuttaa. Lupamääräyksiä 7 ja 8 on muutettu siten, että ne mahdollistavat loppuneutraloinnissa käsiteltyjen johtamisen tarvittaessa kipsialtaan ohi suoraan jälkikäsitteilyyn hakijan ilmoituksen mukaan jo käytännöksi muodostuneella tavalla. Tämä edellyttää myös vastaavaa muutosta lupamääräykseen 9, jolla varmistetaan, ettei vesistöön johdettavan veden kokonaismäärä muutu.

Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä nro 08/0039/1 Talvivaaran kaivoksen metallien talteenottolaitokselta johdettavia jätevesiä koskevat päästörajat on asetettu sellaiseen paikkaan, jossa päästön määrä ja laatu on luotettavasti mitattavissa ja jota edeltävä jätevesien käsittelyprosessi on hallittavissa ja säädettävissä. Tämä vaatimus on otettu huomioon myös tässä päätöksessä. Päästörajat koskevat jälkikäsittely-yksiköihin joko suoraan loppuneutraloinnista tai kipsisakka-altaan kautta johdettavia jätevesiä. Luparajat koskevat jälkikäsittely-yksiköihin johdettavaa vettä Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti. Näin ollen lupamääräysten muutos ei johda käsittelyvaatimusten lieventymiseen eikä lisää ympäristön pilaantumisen vaaraa lainvoimaisen ympäristö- ja vesitalousluvan mukaiseen toimintaan verrattuna.

Yhtiön vastineessa pyydetty mahdollisuus nostaa jälkikäsittely-yksiköihin johdettavan veden pH:lle asetettua raja-arvoa tasolle 10–10,5 raudan ja mangaanin poistamiseksi on yksilöimätön. Voimassa olevassa luvassa käsitellyn veden pH on rajattu sellaiselle tasolle (6 - 9,5), josta ei ennalta arvioiden synny haitallisia vaikutuksia vesistöissä. Luvan mukainen jälkikäsittely-yksiköihin johdettavaa vettä koskeva pH:n raja-arvo ei estä pH:n tarpeellista säätelyä käsittelyprosessin sisällä eikä muutenkaan tehostamasta raudan ja mangaanin poistoa vesistöön johdettavista jätevesistä. Esitetyn pH:ta koskevan raja-arvon muutoksen hyväksyminen edellyttäisi kunnollisia suunnitelmia, tarpeen perustelua sekä jälkikäsittely-yksiköihin johdettavan veden pH:n noston vaikutusten selvittämistä.

Kipsisakka-altaan toiminta jätevesien käsittely-yksikkönä ja sen ohittaminen sekä esitetty pH-raja-arvon muutos liittyvät olennaisesti prosessivesien käsittelyn tehostamiseen, vesistöön johdettavien vesien haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteisiin ja uusiin luparajoihin, joihin viitataan yhtiön vastineessa ja joiden tarve on esitetty hakemuksesta annetuissa lausunnoissa ja muistutuksessa. Ne puolestaan liittyvät ympäristö- ja vesitalousluvan lupamääräykseen 60.

Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä nro 08/0039/1 muutetussa lupamääräyksessä 60 luvan saaja on veloitettu laatimaan teknis-taloudellinen selvitys mahdollisuuksista tehostaa jätevesien käsittelyä etenkin kiintoaineen, metallien, sulfaatin ja tyyppiyhdisteiden osalta laitospöydällä käsittely-yksiköllä siten, että suurin osa jätevedestä voitaisiin palauttaa takaisin prosessivedeksi tai että jätevedestä aiheutuva kuormitus alapuoliseen vesistöön olisi mahdollisimman pieni. Luvan saajan on tehtävä myös esitys jätevesien kokonaiskuormituksen päästörajoiksi (kiloina aikayksikössä). Lisäksi luvan saajan on laadittava vesitaselaskelma alueen vesistä. Vesitaselaskelmassa tulee selvittää niin tarkasti kuin mahdollista alueelle tulevat vedet (sadanta, vedenotto ja kemikaalien sisältämä vesimäärä ym.) ja alueelta lähtevät vedet (haihdunta, poistuva luonnonvesi ja muut alueelta lähtevät valumavedet, poistettava jätevesi sekä tuotteissa poistuva vesi ym.) Lisäksi luvan saajan on vesitaselaskelman, vesistöön johdettavan kuormituksen, purkuvesien vastaanottokyvyn sekä tarkkailuohjelmasta saatavan tiedon pohjalta tehtävä tarkistettu esitys lupamääräykseen 7 liittyen jätevesien johtamisen jakautumisesta jatkossa eri vesistöjen suuntaan.

Lupamääräyksen 60 edellyttämät selvitykset esityksineen on liitettävä ympäristö- ja vesitalousluvan lupamääräysten tarkistamista koskevaan hakemukseen, joka on toimitettava aluehallintovirastolle viimeistään 31.3.2011. Tarkistamishakemukseen annettavassa aluehallintoviraston päätöksessä luparajoja ja muita lupamääräyksiä voidaan tarvittaessa täydentää ja muuttaa mm. jätevesikuormituksen vähentämiseksi ja luvan myöntämisen edellytysten täyttämiseksi lupamääräyksen 60 edellyttämien selvitysten, tarkkailutulojen ja muun esille tulevan tiedon perusteella. Sen varmistamiseksi, että tässä lupapäätöksessä käsitelty asia tulee uudelleen tarkasteltavaksi osana jätevesien käsittelyä ja sen tehostamista, tämä päätös on annettu määräaikaisena.

VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN

1. Kainuun ELY-keskus

ELY-keskus on lausunnossaan vaatinut uusien raja-arvojen asettamista sulfaatille, raudalle ja mangaanille hakemuksen täydentämistä jäteveden kemiallista koostumusta koskevilla tiedoilla sekä toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailun uudistamista. Lisäksi ELY-keskus on esittänyt, että hakemuksen liitteenä olevat jäteveden tutkimustulokset eivät vastaa hakemuksen mukaisen (saostus kalsiumhydroksidilla) vesienkäsittelyn tuloksena syntyvää jätevettä. Tulokset edustavat sellaista prosessia, jossa loppusaostus on suoritettu pääosin rikkivedyn poistossa syntyneellä liuoksella, joka on sisältänyt natriumhydroksidin lisäksi mm. natriumvetysulfidia ja natriumsulfidia. Vastauksena näihin aluehallintovirasto toteaa, että nyt on kyse luvanhaltijan hakemuksesta, jolla haetaan lupaa johtaa loppuneutraloinnissa käsitellyt jätevedet kipsisakka-altaan ohi jälkikäsittely-yksiköihin ilman, että jätevesipäästöt kasvavat tai muuttuvat. Kyse ei ole hakemuksesta, jolla haetaan muutosta ympäristö- ja vesitalouslupapäätöksessä vahvistettuun varsinaiseen jätevesien käsittelyprosessiin, luparajoihin ja/tai käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuihin. Näin ollen tässä päätöksessä ei voida käsitellä näitä koskevia asioita.

Tarkkailuohjelmien sisällön kehittämisen osalta aluehallintovirasto viittaa Talvivaaran kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupan lupamääräyksen 96 viidenteen kappaleeseen, joka antaa valvontaviranomaiselle mahdollisuuden tarkentaa tarkkailuohjelmia. Valvontaviranomainen voi puuttua myös mahdolliseen ympäristöluvan vastaiseen tilanteeseen ympäristönsuojelulain 84 §:n nojalla.

Täydennetyistä hakemuksessa sekä siitä annetuissa lausunnoissa ja muistutuksessa esitetyt vielä osittain yleispiirteiset tiedot viittaavat siihen, että Talvivaaran kaivoksen jätevesikuormitus ja sen vesistövaikutukset poikkeavat olennaisesti ennalta arvioidusta ts. siitä mitä alkuperäisessä lupahakemuksessa on esitetty ja arvioitu ja siitä, mihin lupa on myönnetty. Tällaisessa tilanteessa valvontaviranomaisella on ympäristönsuojelulain 58 §:n 1 momentin 1) kohdan nojalla mahdollisuus hakea muutosta ympäristö- ja vesitalouslupaun. Lupaviranomainen ei voi muuttaa lupaa ilman asianmukaista ja perusteltua hakemusta.

Valvontaviranomaiset voivat esittää vaatimuksensa jätevesien käsittelyn tehostamisesta, uusista luparajoista, tarkkailun muuttamisesta ym. tämän käsittelyn yhteydessä esitetyistä asioista myös piakkoin käynnistyvän Talvivaaran kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupan lupamääräysten tarkistamista koskevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä. Luvanhaltijan tulee toimittaa tarkistamishakemus aluehallintovirastolle viimeistään 31.3.2011. Jätevesien käsittelyn tehostaminen ja luparajojen mahdollinen kiristäminen tulevat tällöin olemaan pelkästään ratkaisun perusteluissa mainitun lupamääräyksen 60 perusteella keskeisiä asioita.

2. Sotkamon kunnan ympäristö- ja tekninen lautakunta ja 3. Kajaanin kaupungin ympäristöteknisen lautakunnan lupajaosto

Vastauksena lausunnoissa esitettyihin vaatimuksiin aluehallintovirasto viittaa edellä ratkaisun perusteluissa todettuun sekä Kainuun ELY-keskuksen lausuntoon annettuun vastaukseen.

4. AA

Kyseessä on ympäristönsuojelulain 58 §:n mukainen ympäristöluvan muuttamista koskeva hakemus, joka käsitellään saman pykälän 3 momentin mukaisesti soveltuvin osin kuten lupahakemus.

Tässä asiassa aluehallintovirasto on katsonut lausuntojen pyytämisen ELY-keskukselta ja sijaintikuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta riittäväksi, koska luvanhaltija ei ole hakenut muutosta jätevesien johtamista koskeviin luparajoihin. Lisäksi luvanhaltija on todennut, ettei muutos lisää jätevesikuormitusta eikä sen haitallisia vesistövaikutuksia. Luparajat on hakemuksessa esitetty koskemaan loppuneutraloinnista jälkikäsitteily-yksiköihin johdettavia vesiä samalla tavalla kuin kipsisakka-altaasta jälkikäsitteily-yksiköihin johdettavia vesiä.

Vaasan hallinto-oikeuden 5.2.2008 antama päätös nro 08/0039/1 on otettu huomioon siten, että jätevesiä koskevat luparajat on tässä päätöksessä määrätty koskemaan jälkikäsitteily-yksiköihin johdettavia vesiä, johdettiinpa ne suoraan loppuneutraloinnista tai kipsisakka-altaasta. Lupamääräysten muutos ei siten löysennä käsitteilyvaatimuksia eikä lisää jätevesikuormitusta lainvoimaiseen ympäristö- ja vesitalouslupaan verrattuna. Näin ollen aluehallintovirasto ei ole pitänyt tarpeellisena asianosaisten kuulemista ja hakemuksen tiedottamista ympäristönsuojelulain 37 §:n ja 38 §:n mukaisesti.

Aluehallintovirasto korostaa, että haitankärsijällä, kuten valvontaviranomaisella tai luvanhaltijalla, on ympäristönsuojelulain 58 §:n 1 momentin 1) kohdan nojalla mahdollisuus hakea muutosta ympäristö- ja vesitalouslupaun, mikäli hän katsoo, että Talvivaaran kaivoksen jätevesikuormitus ja sen vesistövaikutukset poikkeavat olennaisesti ennalta arvioidusta. Haitankärsijät ja asianosaiset voivat myös esittää vaatimuksensa jätevesien käsittelyn tehostamisesta, uusista luparajoista ym. tämän käsittelyn yhteydessä esitetyistä asioista piakkoin käynnistyvän Talvivaaran kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupan lupamääräysten tarkistamista koskevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä (ks. edellä vastaus Kainuun ELY-keskukselle). Kipsisakka-altaan toimivuus jätevesien käsittely-yksikkönä on yksi keskeinen asia lupamääräysten tarkistamista koskevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Haitankärsijän tekemän ympäristönsuojelulain 58 §:n muutoshakemuksen tai lupamääräysten tarkistamista koskevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä vahingonkärsijä voi myös vaatia luvan saajalta korvausta ennakoimattomasta vesistön pilaantumisesta aiheutuvasta tai muusta vesistöön kohdistuvasta toimenpiteestä johtuvasta vahingosta. Hakemus tulee tehdä aluehallintovirastolle. Ennakoimattoman vahingon korvaamista koskevan hakemuksen yhteydessä voidaan esittää myös luvasta poiketen aiheutetun vahingon korvaamista koskeva vaatimus.

Muilta osin aluehallintovirasto viittaa edellä ratkaisun perusteluissa todettuun sekä Kainuun ELY-keskuksen lausuntoon annettuun vastaukseen.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Lupa myönnetään määräaikaisena. Lupa on voimassa siihen saakka, kunnes Talvivaaran kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupan nro 33/07/1 kohdassa "Lupamääräysten tarkistaminen", sellaisena kuin se on muutettuna Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä nro 08/0039/1, määrätystä lupamääräysten tarkistamishakemuksesta annettava päätös tai mahdollisesta ympäristönsuojelun 58 §:ssä tarkoitettusta luvanhaltijan, valvontaviranomaisen tai haitankärsijän tekemästä muutoshakemuksesta annettava päätös on saanut lainvoiman.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman. Valitus korvauksesta ei estä toiminnan aloittamista.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 55 § 1 momentti, 58 § 1 momentti 4) kohta

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 3 734 euroa.

Lasku lähetetään Teille erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Perustelut

Kyseessä on ympäristönsuojelulain 58 §:n mukaista luvan muuttamista koskevan hakemusasian käsittely, jolloin lupamaksuna peritään 30 % taulukon mukaisesta maksusta (0,3 x 19 150 euroa, malmin rikastamo). Taulukon mukaiseksi maksuksi tulisi siten 5 745 euroa. Koska asian käsittelyn vaatima työmäärä on ollut maksutaulukossa mainittua pienempi, peritään maksu 35 % taulukon mukaista maksua alempana. Tällöin lupamaksuksi tulee 3 734 euroa.

Oikeusohje

Valtioneuvoston asetus aluehallintoviraston maksuista (1145/2009)

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Sami Koivula

Juhani Itkonen

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet puheenjohtajana johtaja Sami Koivula sekä ympäristöneuvos Juhani Itkonen (esittelijä).

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0400 398 398 tai 020 636 1020.

Jl/am

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

- Valitusviranomainen** Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon.
- Valitusoikeus** Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, ELY-keskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut yleistä etua valvovat viranomaiset.
- Valitusaika** Valitusaika päättyy **2.5.2011**, jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- aluehallintoviraston päätös, johon haetaan muutosta
 - valittajan nimi ja kotikunta
 - postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi)
 - miltä kohdin aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta
 - mitä muutoksia aluehallintoviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
 - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
 - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
 - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
 - jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)

Valituksen toimittaminen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon

Valituskirjelmä on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä **määräajan viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Linnankatu 1–3
postiosoite:	PL 293, 90101 Oulu
puhelin:	vaihde 020 6361 020
telekopio:	08 - 3140 110
sähköposti:	kirjaamo.pohjois@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.